

1

I denna uppgift ska du läsa en vetenskaplig artikel och utifrån den svara på 15 frågor.

Frågorna baseras på följande artikel:

Hunter *et al.* Prevalence and patterns of multimorbidity in Australian baby boomers: the Busselton healthy ageing study. *BMC Public Health* 2021;21:1539

Det är en bra strategi att läsa igenom alla frågorna innan du läser artikeln eftersom frågornas ordning inte nödvändigtvis följer den ordning olika områden avhandlas i artikeln.

Multimorbiditet betyder att patienten har flera sjukdomar samtidigt.

Vad hävdar författarna är associerat med multimorbiditet?

Välj ett alternativ:

- ☐ Bra livskvalitet
- ☐ Mindre risk för dödlighet
- ☐ Kognitiv uppgång
- ☐ Hög arbetsproduktivitet
- ☐ Högre användning av hälsojänster

Totalpoäng: 1

2

Denna studie undersöker förekomsten av samsjuklighet i en population av australiensiska medelålders vuxna.

Vad anger författarna som skäl för att deras studie är viktig att genomföra.

Välj ett alternativ:

- ☐ Samsjuklighet är vanligt i alla åldrar och belastar därmed sjukvården kraftigt
- ☒ Den begränsade kunskapen om samsjuklighet försvårar sjukvårdsplanering och resursfördelning ✓
- ☐ Samsjuklighet kan få stora finansiella konsekvenser, oftast för unga människor
- ☐ Ungefär 30 miljoner människor i världen anses lida av samsjuklighet
- ☐ WHO anser att samsjuklighet är den största orsaken till global ohälsa

Totalpoäng: 1

3

Syftet med en vetenskaplig studie är vanligtvis att täppa igen en kunskapslucka (*knowledge gap*).

Vilken kunskapslucka uppger författarna att de adresserar?

Välj ett alternativ:

- ☐ Mekanismerna bakom samsjukligheten
- ☐ Hur samsjuklighet påverkar livskvaliteten hos medelålders vuxna
- ☐ Skillnader i samsjuklighet mellan medelålders vuxna och äldre människor, med särskild hänsyn till genusperspektivet
- ☐ Samsjuklighet hos medelålders vuxna baserat på kliniskt definierade objektiva mått ✓
- ☐ Skillnader i samsjuklighet mellan könen

Totalpoäng: 1

4

Epidemiologiska studier brukar att ha en specifik studiedesign.

Vilken studiedesign använde författarna?

Välj ett alternativ:

- ☐ Tvärsnittsstudie
- ☐ Metaanalys av flera randomiserade kontrollerade studier (RCTs)
- ☐ Fall-kontrollstudie (*case-control study*)
- ☐ Randomiserad kontrollerad studie (RCT)
- ☐ Systematisk översiktstudie

Totalpoäng: 1

5

En genomtänkt rekrytering av deltagare är viktigt för denna typen av studier.

Hur stor andel kvinnor ingick i studien?

Välj ett alternativ:

- ☐ 48 %
- ☐ 50 %
- ☐ 53 %
- ☐ 55 %
- ☐ 57 %

Totalpoäng: 1

6

I studien användes förekomst av kroniska tillstånd som utgångspunkt.

Hur uppskattades förekomsten av kroniska tillstånd?

Välj ett alternativ:

- ☐ Via *Australian Digital Health Agency*
- ☐ Via en detaljerad hälsoenkät utvecklad av studiens författare
- ☒ Kliniska instrument, validerade skalor och patientrapporterade läkardiagnoser ✓
- ☐ Studiens författare sökte igenom deltagarnas journaler
- ☐ Via australiensiska patientregistret (*National Patient Registry*)

Totalpoäng: 1

7

Blindning används ofta i vetenskapliga studier.

På vilket sätt om något var studien blindad?

Välj ett alternativ:

- ☐ Trippelblindad
- ☐ Enkelblindad
- ☐ Dubbelblindad
- ☐ Interventionsarmen var dubbelblindad, men kontrollgruppen var bara enkelblindad
- ☒ Studien var inte blindad ✓

Totalpoäng: 1

8

För denna typ av studie är det viktigt att definiera hälsotillståndet hos de individer som ingår i studiegruppen.

Vad ingick bland de undersökningar av deltagarna som genomfördes vid undersökningscentret?

Välj ett alternativ:

- ☒ Elektrokardiogram (EKG) ✓
- ☐ Lungröntgen
- ☐ SF-36 – Hälsoenkät
- ☐ Elektroencefalogram (EEG)
- ☐ Ejection fraction (EF) vänstra ventrikel

Totalpoäng: 1

9

När man planerar en studie är det viktigt att respektera deltagarnas integritet och privatliv. En standardpunkt i många publikationer är om det har gjorts en "etikprövning" genom oberoende kunniga personer.

Hur hanterade artikelns författare studiens etiska frågeställningar?

Välj ett alternativ:

- ☒ Etiskt godkännande erhöles från *Human Research Ethics Committee* vid University of Western Australia ✓
- ☐ Populationsbaserade studier som bara redovisar ackumulerade administrativa data på grupp-nivå är i Australien undantagna från krav på etikprövning
- ☐ Den nationella Etikprövningsmyndigheten (*Australian Digital Health Agency*) ansåg att studien behövde någon etikprövning men lämnade ett positivt rådgivande yttrande
- ☐ Artikeln nämner inte något om etikprövning
- ☐ Studien stödde sig på WHO:s generella etikgodkännande för forskning hos äldre människor från 2008 (*The elderly research facilitation act*; WHO-7346-2008)

Totalpoäng: 1

10

I enlighet med Helsingfors-deklarationen måste personer som ingår i forskningsstudier ge sitt informerade samtycke.

Hur hanterades detta i denna studie?

Välj ett alternativ:

- ☐ Australiens centrala etikprövningsmyndighet (*Australian Digital Health Agency*) hade bedömt att det inte behövdes någon samtycke i denna studie
- ☐ Alla studiedeltagare gav skriftligt informerat samtycke
- ☐ Populationsbaserade studier som bara redovisar ackumulerade administrativa data på gruppnivå är i Australien generellt undantagna från krav på samtycke
- ☐ Via en annons i tidningen *Herald Sun* uppmanades alla berörda individer att kontakta första författaren via email om de inte ville vara med i studien (så kallad *opt out*)
- ☐ Artikeln nämner inte något om informerat samtycke

Totalpoäng: 1

11

Multipel linjär regressionsmodellering visade att en faktor var oberoende associerad med ökat antal kroniska tillstånd.

Vilken av nedanstående faktorer gäller det?

Välj ett alternativ:

- ☐ Hög fysisk aktivitet
- ☐ Icke-rökning
- ☐ Låg ålder
- ☐ Kvinnligt kön
- ☐ Lägre midjemått

Totalpoäng: 1

12

Ett centralt begrepp i artikeln är *prevalens* med det definieras inte i artikeln. Prevalens kan påverkas av en rad faktorer.

Vilken omständighet skulle leda till att prevalensen av en sjukdom *ökar* i en befolkning?

Välj ett alternativ:

- ☐ Om populationen som sjukdomen mäts i ökar
- ☐ Om överlevnadstiden med sjukdomen ökar
- ☐ Om incidensen av sjukdomen sjunker
- ☐ Om dödligheten av sjukdomen stiger
- ☐ Om återhämtningen av sjukdomen går snabbare

Totalpoäng: 1

13

I epidemiologiska studier används ofta begreppet "*population at risk*".

Vad innebär detta begrepp i epidemiologin?

Välj ett alternativ:

- ☐ Befolkningsgruppen med högst relativ risk för sjukdomen man vill studera
- ☐ Den grupp människor i befolkningen som är i arbetsför ålder (20-64 år gammal)
- ☐ Den grupp människor som potentiellt kan uppleva det utfall eller tillstånd man stude
- ☐ Andelen av en befolkning som ägnar sig åt riskbeteenden
- ☐ En grupp människor som deltar i en studie som kan vara skadlig för dem

Totalpoäng: 1

14

Depression förekommer ofta som en del av multimorbiditet.

Vad föreslår författarna utifrån denna observation?

Välj ett alternativ:

- ☐ Att kombinationen av somatisk och psykisk ohälsa kräver mer resurser till förebyggande hälsoåtgärder
- ☐ Att screena för och behandla depression hos berörda patienter
- ☐ Att den vanliga kombinationen av somatisk och psykisk ohälsa kräver betydligt mer resurser till sjukvården
- ☐ Att både somatisk och psykisk ohälsa är betingad av en ökande ohälsosam livsstil i västvärlden
- ☐ Att satsa mer på att behandla somatiska sjukdomar för att ge patienterna en bättre motståndskraft mot psykisk ohälsa

Totalpoäng: 1

15

Tabell 4 visar en jämförelse av deltagaregenskaper inom tilldelade multimorbiditetsklasser.

Vilket svarsalternativ som stämmer bäst överens med tabellen?

Välj ett alternativ:

- ☐ Alkoholkonsumtionen i klass 4 är över 25 % högre än i hela studiepopulationen
- ☐ I klass 4 röker över 30 % av deltagarna
- ☐ Klass 2 har den största andelen av deltagare som har aldrig rökt
- ☐ Klass 4 har den lägsta genomsnittsåldern av alla klasser
- ☐ I klass 3 finns fler män än kvinnor

Totalpoäng: 1